

[Aksel Larsen.]

Jeg finder dette ganske i Overensstemmelse med Folkestyrets Idé. Jeg finder i det hele taget, at man kan ikke give Kongen, hvilken forfatningsmæssig Stilling han i øvrigt indtager, Magt og Myndighed til paa den Maade at blæse paa Folkeviljen, som den har givet sig til Kende ved Valgene, og hjemsende Rigsdagen, altsaa paa kortere eller længere Tid sætte Folkeviljen ud af Kraft. Jeg finder, at det er nedværdigende for et tænkende og frit Folk at finde sig i saadanne Tilstande.

Det er ogsaa derfor, jeg har stillet min Paastand paa Overgang til næste Sag paa Dagsordenen, fordi jeg finder det mest stemmende med Folkets Tarv, Interesse og Værdighed, at den bliver befriet fra det Rudiment, som hedder den arvelige Monark. Jeg tror nok, det et andet Sted baade i den nuværende Grundlov og i Forslaget til Grundlov staar, at alle Forrettigheder, som knytter sig til Adel, Titel og Rang, er afskaffet eller skal afskaffes — hvordan det nu staar; men det synes altsaa ikke at skulle gennemføres helt. Man synes at gaa ud fra, at medens Statsmandsevne, Intelligens o. s. v. ellers ikke er noget, der kan nedarves, gælder den Undtagelse for en ganske bestemt Familie. Det kan vi ikke anerkende.

Vi bygger ikke alene dette paa Betragtninger af de aktuelle Forhold, og det er vel klogest at undlade at komme ind paa dem, men vi bygger det ogsaa paa vor Betragtning af Danmarkshistorien, hvor vi selv som Skoledrenge i den meget tilskaarne Danmarkshistorie kunde læse og fatte, at Kongen havde været til Ulykke for Danmark. Der er et Spørgsmaal, der er meget aktuelt for Danmark i denne Tid, det er det sønderjyske, Grænsespørgsmaalet. Jeg er ganske enig med alle kyndige Historikere, jeg er ganske enig med den sønderjyske Arbejderbevægelses Historieskriver, Redaktør Frede Nielsen i Sønderborg, naar han i sin Bog om den sønderjyske Arbejderbevægelses Historie hævder, at Grunden til Vanskelighederne i Sønderjylland udelukkende stammer fra de danske Kongers udanske, danskfjendtlige, forbryderiske Politik med Hensyn til Hertugdømmerne.

Man maa altsaa have mig undskyldt, at jeg siger, at naar det har været saadan tidligere, kan man ikke komme her og garantere for, at det vil blive bedre i Fremtiden. Jeg fristes endda til at sige, at naar der tales saa meget om Dansk og Danskhed i vort Land, vilde det være mest passende, om man sikrede sig, at de, der havde den afgørende Bestemmelsesret paa Danmarks

og det danske Folks Forhold, ogsaa helt igennem kunde betegnes som Danskere. Jeg er ikke ude for at lave Racepolitik, men jeg kan ikke lade være med at more mig, hvergang jeg læser den Nyhed fra et eller andet monarkisk styret Land, at nu er der født en Prins eller Prinsesse af Folkets Rod o. s. v. I et af vore Nabolande for ikke saa lang Tid siden var der saaledes meget stort Postyr, da der blev født den første virkelig norske Kronprins, siden jeg ved ikke hvor mange Hundrede eller Tusinde Aar. Det var ganske morsomt, naar der overhovedet ikke var nogen Nordmand eller norsk Kvinde, der havde haft noget med den Affære at gøre, idet Familien stammer fra Danmark, England og forskellige andre Lande. Det er ikke for at sige noget ondt om de paagældende Personer, men jeg ønsker at belyse, at hele dette monarkiske Princip er saa absolut meningsløst og ufornuftigt og aldeles ikke stemmende med Folkets Interesser, Tarv eller Værdighed.

Derfor mener jeg heller ikke, at man kan indrømme Kongen Adgang til at opløse Rigsdagen eller hjemsende Rigsdagen mod Rigsdagens Vilje eller bestemme, hvornaar Rigsdagen skal samles, og derfor foreslaar vi ogsaa Ændringsforslag Nr. 3 til § 20. § 20 handler om, at Kongen kan indkalde Rigsdagen til overordentlige Samlinger, og vi foreslaar, at der tilføjes: „Overordentlige Samlinger skal indkaldes, naar Regeringen eller Rigsdagens Præsidium bestemmer det, eller saafremt to Femtedele af Rigsdagens Medlemmer over for dens Præsidium fremsætter motiveret Forlangende derom.“ Jeg tror, dette vil være den rimeligste Formulering af en saadan Bestemmelse. Hvis nogen skulde have Forslag til en bedre Formulering, er jeg naturligvis villig til at lade tale med mig om det.

Noget lignende gælder vort Ændringsforslag Nr. 4 til § 21. Ifølge § 21 kan Kongen udsætte den ordentlige Rigsdags Møder paa bestemt Tid, dog uden Rigsdagens Samtykke ikke længere end paa to Maanedre, og ikke mere end een Gang i Aaret indtil den næste ordentlige Samling. Jeg kan ikke indse, hvorfor Kongen skal have Lov til at hjemsende Rigsdagen mod dens Vilje overhovedet, og foreslaar derfor, at der skal indføres Ordene „med Rigsdagens Samtykke“, saa der kommer til at staa: „Kongen kan med Rigsdagens Samtykke udsætte den ordentlige Rigsdags Møder paa bestemt Tid.“

Ifølge § 22 i Forslaget kan Kongen opløse Rigsdagen. Det vil fornuftigvis sige, at Kongen kan gøre det uden Hensyn til, om Regeringen vil godkende det. Nu skal